

ezekben kereste a lehetőséget az önkifejezésre, önmeg-valósításra. De a vívódó természetű alkotó nem érte be ezzel, gyorsabb reagálásra is alkalmas műfajt keresett és találta meg azt a *grafikában*. Mindig fontos eszköz- nek tekintette a rajzolást: portrék, aktok, különböző kompozíciók sorozatain keresztül analizálta a vonal kifejezési lehetőségeit, művészi értékét. A grafikai technikák elsajátítása sem állította megoldhatatlan fel- adatok elé, de azért a maga harcát meg kellett vívnia. Ez az érési folyamat igen fontos a már fő tevékenységi körének tekinthető kisgrafikában (az utóbbi hét évtől eltekintve), amely nem tartozik a képzőművészet könnyebb "szakterületei" közé, hiszen az alkotónak kis méretekben igen sok követelményt kell kielégítenie. Alkotásai között sok igen frappáns megoldást találunk; a komortól, a tragikustól, a filozófikus szimbolikától a játékos derűig, árnyalt fogalmazással tudja magát kife- jezni. Ötletbeli önállósága, úgy látszik, kimeríthetetlen. A természethez való erős kötődése, a gondolkodva élés és alkotás állandó feszültsége kisgrafikáinak és más munkáinak is sajátos dinamizmust ad. A grafikai technikák közül a fametszetet és a rézkarcot kedveli leg- jobban, a mélynyomás többféle lehetőségét is szereti alkalmazni, ám a pasztell sem idegen tőle.

Kisgrafikai ma már ismertek szerte a világon, kiállít-ásokra sok meghívást kapott és kap ma is. Rangos magán- és közgyűjtemények őrzik munkáit. Az elmúlt közel három évtizedben 160-nál is több belföldi, de fő-

külföldi elismeréseként a Portugáliában megjelenő *Kortárs Ex Libris Művészek Enciklopédiája* több mint harminc kötetre tervezett sorozatának 2000-ben meg- jelent kötetében bemutatják és méltatják művészetét, munkásságát.

Az utóbbi években a grafika mellett ismét fest. Erről tanúskodik az 1994-ben Cegléden rendezett *Utazásaim I.* című kiállítása, amelyben párizsi élményeit szí- nekben is rögzítette, majd 1996-ban az *Utazásaim II.*, amely szintén Ceglédről indult, aztán a szegedi Somo- gyi Könyvtárban, az Ajkai Városi Múzeumban és a tatai Helyőrségi Klubban is láthatta a közönség.

Jelen kiállításán Nagy László Lázár "fogadott városár-ról", Ceglédről és annak környezetéről vall grafikákon és olajfestményeken, alig ismert vagy ismeretlen "szín- tereket és színhelyeket" fedez fel, amelyek remélhetően kellemes emlékeket és hangulatokat keltenek a művé- szetszerető látogatókban."

A főként Ceglédről és környékéről összesereglett nagyszámú közönség a megnyitó után baráti beszélge- tésen köszöntötte a művészt, akik között ott voltak a kisgrafika és az ex libris lelkes gyűjtői, sőt Budapestről a Kisgrafika Barátok Köre néhány aktív tagja is. Közis- mert, hogy a művész talán félezernél is több ex librist készített már a hazai és a külföldi gyűjtők számára, s ez- által szinte az egész világon ismerik és számon tartják ez irányú munkásságát. A KBK nevében gratulálunk művésztagunk újabb alkotói sikeréhez!

K.Z.

SOKRÉTÚ JÁTÉKOSSÁG

Szilágyi Imre grafikáiról

A siófoki Kálmán Imre Emlékmúzeum Galériája rendszeresen mutatja be a kortárs magyar művészet jeles alkotóit és művészetük legújabb eredményeit. Ez év őszén *Szilágyi Imre* grafikusművész kiállítása került megrendezésre, amelyet a galéria vezetője és a múze- um igazgatója, *Matyikó Sebestyén József* nyitott meg, méltatva az alföldi művész színes alkotói világát, amint az alábbiakban olvasható.

A Debrecenben élő művész a nagyon változatos hajdú-bihari képzőművészet képviselője: határozott és rokonszenves egyéniség. Olyan kultúrájú művész, aki nagyszerűen fel tudta dolgozni magában a debreceni grafika legnemesebb hagyományait ugyanúgy, mint napjainknak a különböző izmusokból eredő absztrakt, gondolati, megjelenési formáját tekintve nonfiguratív, a látvány eszközeivel is élő, a színek a foltok és elbi- zonytalanodott vonalak érzelmeket, indulatokat felkor- bácsoló játékát.

Szilágyi Imre alapvetően hajdúsági ihletettsé- gű művész, soha nem vált partikulista- provinciális alkotó- vá. Művészetének éppen az az egyik legnagyobb értéke, hogy a helyit, a lokálist mindig általánossá, egyetemes- sé tudta formálni anélkül, hogy a gyökereitől, művé- szete hagyományaitól elszakadt volna. Egyben ez egyik legnagyobb érdeme, ez amaz organikus szemlélet és gyakorlat, aminek elvtelen, globalizáció felé haladó világunkban külön értéke van.

Szilágyi Imre rézkarca, C3, C5

Hogy mindez így van, hogy Szilágyi Imre szorosán vett debreceni léte ellenére általánossá, egyetemessé tudta formálni mondanivalóját a grafika megannyi eszközeivel, műfajával, mi sem jobb bizonyítéka, mint az, hogy művészünk napjainkban lett, vagy lesz kétlaki. Cserszegtomajon vásárolt házában szép műtermet ren- dezett be és úgy tervezi, hogy az év felét Debrecenben, a másik felét pedig a Keszthely és Hévíz vonzásában lévő Cserszegtomajon tölti, Balatoni témák, vonalak, színek, formák, hangulatok szebbnél-szebb lapokon való megelevenedő rögzítésével.

Szilágyi Imre többdúcú linómetszetei, fekete-fehér és színes linotípiái, toll- és színes ceruzarajzai, rézkar- cai karakteres művészi tartásról tanúskodnak. Magas színvonalú technikai tudás, a fantázia végtelen virágot- virágzása, régít és jövődőt dajkáló, egyedül és állandó-

an jelen-való: mindig változó, a megragadás káprázatáról üzennek. A viszonylag kis felületek ugyan téri tömörítésre készítetik, de megtalálja a módot a finom, mives részletek érvényesítésére.

Tudja, honnan jött, és hogy mi szűkebb táj-hazájának megőrzendő, legalábbis a művészet segítségével még megőrizhető értéke. "Volt egyszer egy..." című sorozata hajdúböszörményi öreg kapukat, oromfalakat, fejfákat, cégereket, a régmúlt Debrecen már nem létező fragmentumait mutatja be utódainak, mesélgető, emlé-keztető bölcs emberként. A mesélő ábrázolás szurreális eszközei jelentik művészetének gerincét. Aggodalmi világunkért olykor nyugtalan, sőt zaklatott képi láto-másokhoz vezetnek.

Izgatja az erdélyi kultúra megörökítve-megtartása, s ezért vállalkozott egyedi grafikáin túl illusztrálásra is, pl. *Kányádi Sándor* verseskötetéhez, *Székelyhidi Ágoston: Napló Erdélyről* könyvéhez az "Erdélyi tükör"-höz és *Nyíró József* "halina-könyveinek" újbóli kiadá-sához.

A jelen kiállításon szerepel Szilágyi Imre Erdély sorozata, továbbá a "Hangszer ördöge" ciklusa, mely mákgubólétünk mintegy végső, szürrealisztikus figyelmeztetése, felgyorsult korunk, átalakuló környezetünk vívódásaként jelenik meg. Továbbá mesesorozatának lapjai szintén originálisak, köztük a "Kis tolvaj", a "Három Pierrot"...

Legújabb művei részletezőbbek, ez különösen linó-montázsaira jellemző. Nagyobb léptékű színfoltokat rendez egymás mellé, és gyakran építi be műveibe az apró lékosan megrajzolt természeti formákat. Szeret játszani és a humor nála esztétikai kategória. Mese és valóság eggyé válik művein: templomok felett sajtból van a hold; Cupidó vidám csínytevéseit karcolja lemezre; lepke, bogár repdes ciklámen légtérében s a szírmok akár a mennyország kupolája apró koboldok kal, fanfáros angyalakkal. Illúziók, melyek ha vizuálisak, megszépítik napjainkat...

Matyikó Sebestyén József

Szilágyi Imre rézkarca, C3

Szilágyi Imre linómetszete, X3

PARADIGMA - PARAFRÁZIS - PARADOX - PARAPLÉ

Vén Zoltán jubileumi kiállítása

A Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesülete Ráday utcai galériájában, a GALÉRIA IX-ben október 19-ikén került megrendezésre *Vén Zoltán* grafikusművész jubileumi kiállítása. A részben korábbi, részben egészen új litográfiákból, rézmetszetekből és vegyes technikájú grafikákból válogatott tárlat híven mutatta be a művész humoros-szatirikus, kaján vagy megértő mosolyra fakasztó képi világát. A nagy számban megjelent érdeklődőket Ferencváros polgármestere, *Dr. Gegesy Ferenc* köszöntötte, majd *Dr. Mezei Ottó* művészettörténész nyitotta meg a kiállítást és üdvözölte a stílszerűen piros "paraplé" alatt álló hatvanéves művészt, jubileumi tárlata alkalmából:

Vén Zoltán grafikusművész jubileumi kiállításának címadása meglehetősen zavarba ejtő: Paradigma - Parafrázis Paradox - (s.ráüteként) Paraplé. De lássuk csak! A felsorolásból a (képi) parafrázis akár önálló műfajként is értelmezhető, egy bizonyos kölcsönzött motí-

vum (motívumpáros) egyéni átírására, feldolgozására vonatkoztathatóan. A paradox(on) a műben foglalt helyzet, képi állítás látszólagos vagy valóságos lehetlenségére utal, felismerése-elfogadása az emberi elme jártasságától, kedélyvilágunktól függ.

E két fogalom köré csoportosítható művek nagy számban találhatók Vén Zoltán ouvre-jében. Az elsőhöz, a parafrázishoz, illetve a motívumátvétellez kapcsolódóan meg kell jegyezni, hogy múlt század végi gyakorisága - *egyazon művész esetében különösképpen!* - másként értelmeződik, mint korábbi, a korábbi századokban való mérsékelt előfordulása, amikor is mindössze az átvétel, az átírás *formai* különbözőségéről volt szó. (Elég e tekintetben Picasso Velazquez-átírásaira hivatkozni). Az újabb idők motívumkölcsonne, kölcsönzése-átírása összefügg a 70-es évek nálunk is megjelent és később is dívó "talált tárgyak", *objet trouvé*-k nem előzmények nélküli kultuszával, illetve a század eleji kezdeményezők